

[Pradžia](#) > ... > [Kreipimasis į Teismą](#) > [Tarpininkavimas](#) > [Mediacija Šeimos Bylose](#) > Kaip tai veikia?

Kaip tai veikia?

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie konkrečius su šeimos santykiais susijusios tarpvalstybinės mediacijos (tarpininkavimo) aspektus.

Laikas

Nors mediaciją galima pradėti bet kada, rekomenduojama tai padaryti kuo anksčiau, pageidautina prieš pradėdant teisinius procesus.

Kadangi mediacija labai veiksminga kaip prevencinė sistema dėl tarpvalstybinio vaiko gyvenamosios vietos pakeitimo kylančioms problemoms spręsti, ji ypač rekomenduotina visuose tarptautiniuose šeimos konfliktuose, visų pirma ginčiuose dėl tarptautinio vaiko perkėlimo. Tačiau kadangi mediacija tikrai nėra tinkama kiekvienu pagrobimo atveju, būtų gerai procedūrą pradėti nuo atrankinio pokalbio. Tai taip pat galėtų padėti sumažinti tėvams kilusį susirūpinimą ir padėti jiems geriau suprasti mediaciją.

Mediacija niekada neturėtų būti dingstis vienai iš šalių atidėti konflikto sprendimą. Tai ypač svarbu vaikų pagrobimo bylose, kur laikas turi lemiamą reikšmę.

Mediatoriai (tarpininkai) privalo šalims aiškiai apie tai pranešti informavimo etape arba mediacijos pradžioje.

Pagrobta vaiką perkėlus į jo įprastinės gyvenamosios vietos šalį, mediacijos galimybę taip pat reikėtų apsvarstyti, kad būtų išvengta tolesnio bylinėjimosi.

Glaudus bendradarbiavimas su administracinėmis (teisminėmis) institucijomis

Vaiko pagrobimo atvejais, kai kreipiamasi į centrinės ir (arba) teismines institucijas, mediatorius šalims turėtų išaiškinti mediacijos pasekmes vykdomai procedūrai.

Kai kuriose šalyse centrinės institucijos turi specialiai parengtus nuosavus mediatorius.

Šiame puslapyje rasite [centrinių institucijų sąrašą](#).

Susitarimo vykdytinumas visose susijusiose jurisdikcijose (prieiga prie atitinkamos teisinės informacijos)

Kad mediacija pasiektas susitarimas būtų veiksmingas, jis turi galioti ir būti vykdytinas visose susijusiose jurisdikcijose.

Galimybę gauti informacijos apie atitinkamas procedūras susijusiose jurisdikcijose gali palengvinti centrinės institucijos arba tarptautinės mediacijos šeimos teisėje centriniai ryšių punktai.

Daugiau informacijos apie vykdytinumą valstybėse narėse galima rasti puslapyje [Tarpininkavimas ES šalyse](#).

Kalbos kliūtys ir šiuolaikinės ryšio priemonės

Iš esmės, svarbu, kad taikant mediaciją šalys dalyvautų tiesiogiai. Šiuo tikslu valstybės, kuriose turėtų vykti mediacija, turėtų imtis atitinkamų priemonių palengvinti reikiamų kelionės dokumentų (pavyzdžiui, vizos) išdavimui.

Atitinkamais atvejais, kai įmanoma, bendrai tarpininkauti turėtų abiejų valstybių atstovai.

Labai gerai, jei mediatorius moka abiejų šalių kalbas, ar bent jau kalbą, kurią moka abi šalys (jei tokia kalba yra). Bendros abiejų kultūrų atstovų mediacijos atvejais, jei negalima rasti kito sprendimo, gali užtekti, kad mediatorius mokėtų vienos iš šalių kalbą ir suprastų kitos. Šalys turi suprasti visas teises sąvokas. Rasti mediatorių, mokantį šalių kalbas, svarbu ne tik dėl to, kad nesant vertimo poreikio sumažėja išlaidos. Yra ir psichologinis aspektas, be to, šalys turi suprasti, dėl ko susitaria.

Mediatorius taip pat turėtų atsižvelgti į šalių kultūrinę aplinką ir į kultūrų įvairovę.

Šiuolaikinių ryšio priemonių (telefono, vaizdo konferencijų (internetu), internetinių vaizdo kamerų ir pan.) atsiradimas padeda sumažinti išlaidas ir surengti mediaciją, jei šalys negali dalyvauti tiesiogiai. Tokios techninės priemonės turėtų būti prieinamos kiekvienoje valstybėje narėje, ir turėtų būti išbandyta nuotolinė mediacija.

Šiam procesui turėtų būti įrengta saugi ir sąveiki mediacijos programinė įranga.

Be to, nepriklausomai nuo taikant mediaciją naudojamos kalbos, svarbu, kad visi dalyvaujantys suprastų mediatoriaus (-ių) kalbą ir vartojamus terminus.

Mediacijos ir su vaiku susijusio proceso santykis

Apskritai rasti taikų sprendimą skatinama keliuose tarptautiniuose dokumentuose:

- [Reglamentas „Bruselis IIa“](#): 46 straipsnis (mediacija pasiekto susitarimo įsigaliojimo mechanizmas);
- [Reglamentas „Bruselis IIb“](#): 25 straipsnis (teismai raginami tėvų vykdomo grobimo atvejais paprašyti šalių apsvaistinti mediacijos arba alternatyvaus ginčų sprendimo galimybę, nebent tai neatitiktų vaiko interesų, būtų netinkama arba dėl to procesas užsitęstų), 79 straipsnio 3 dalis (centrinės institucijos įpareigojamos padėti tėvų pareigų turėtojams susitarti taikant mediaciją ar kitas alternatyvaus ginčų sprendimo priemones ir palengvinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą šiuo tikslu), 43 konstatuojamoji dalis (mediacija ne visada gali būti tinkamas pasirinkimas, ypač smurto šeimoje atvejais.);
- [1980 m. Hagos konvencija](#): 7 straipsnio c punktas (deramos priemonės, kurių centrinė institucija imasi vaiko savanoriškam grąžinimui užtikrinti arba bet kokiam taikiam sprendimui pasiekti), 10 straipsnis (deramos priemonės, kad būtų pasiektas vaiko savanoriškas grąžinimas), 16 straipsnis (nesprendžiama dėl globos teisių prašomojoje valstybėje pagrįstumo);
- [1996 m. Hagos konvencija](#): 31 straipsnis (deramos priemonės, kurių centrinė institucija imasi sutartam išsprendimui mediacijos būdu palengvinti), 23 ir 26 straipsniai (pripažinimas ir vykdymas), 16 straipsnis (taikytina teisė yra vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės teisė), 7 straipsnis (valstybė, kurioje iškart prieš vaiko pagrobimą buvo jo įprastinė gyvenamoji vieta, išsaugo jurisdikciją imtis priemonių vaikui apsaugoti), 24 straipsnis („išankstinis pripažinimas“);
- [Išlaikymo reglamentas](#): 51 straipsnio 2 dalies d punktas (deramos priemonės, kurių centrinė institucija imasi, kad skatintų taikiai išspręsti ginčą, kad išlaikymo išmokos būtų mokamos savanoriškai, tinkamais atvejais naudojant mediacijos, taikinimo arba panašius procesus). Taip pat žr. šio straipsnio tikslais parengtą [neprivalomąją standartinę formą dėl taikaus sprendimo](#).
- [2007 m. Hagos konvencija](#): 19–31 straipsniai (sprendimas taip pat apima susitarimą).

Be to, Reglamento „Bruselis IIb“ taikymo praktinis vadovas pateikiamas svetainėje [ETT leidiniai | Europos e. teisingumo portalas](#).

Baudžiamojo proceso poveikis

Į baudžiamąjį procesą turi būti atsižvelgiama. Teisminės ir administracinės institucijos (pavyzdžiui, centrinės institucijos) turėtų gebėti šalims suteikti būtiną bendrąją informaciją apie atitinkamus baudžiamojo proceso inicijavimą ir pabaigą reglamentuojančius įstatymus.

Informacija apie [centrinę instituciją arba tarptautinės mediacijos šeimos teisėje centrinį ryšių punktą](#).

■ Paskutinis naujinimas: 13/10/2025

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.